

[Sigsgaard.]

ropæiske, og på den måde forøges deres teknologiske forspring yderligere.

De har haft stor fordel af de store investeringer i den amerikanske rustningsindustri, der har betydet langt hurtigere teknologisk udvikling.

Og endelig for det tredje: USA har fremskyndet udviklingen — og sparet milliarder — ved, om jeg så må sige, at stjæle højtuddannede fra den øvrige verden. I 1967 skønnede man, at over hundrede tusinde læger, videnskabsmænd og teknikere siden 1949 var udvandret til USA.

Udviklingen henimod større internationale virksomheder er uundgåelig. Det har allerede vist sig, at der i hele Europa kun er plads til én fabrik for overlydsfly, fremstilling af noget af det nyeste i elektronikken, integreret kredsløb, kræver egentlig et marked, der er væsentlig større end Europa, og generelt gælder det dertil, at de store koncerner æder de små. Men i takt med, at koncernerne bliver større og større og breder deres fangarme ud over landegrænserne, møder de vanskeligheder. Erhvervslovgivningen varierer. Det, der er lovligt i ét land, er ulovligt i et andet. Skal varerne over grænsen, så kommer toldbetjenten og skal fortolde. Staterne blander sig i kapitaloverførsler fra land til land. Vil kapitalisterne købe billig arbejdskraft i et fattigere land og bruge den i stedet for den dyrere arbejdskraft i de rigere lande, ja, så stiller stater og fagforeninger måske krav om minimumsløn, boliger osv. Skal koncernerne virkelig vokse og give større profit, så må alle den slags hindringer væk.

Dannelsen af EEC er det mest stortilede forsøg hidtil på at fjerne disse hindringer for kapitalen. Inden for fællesmarkedet er toldgrænserne fjernet, erhvervs- og skattelovgivningen samordnet, frit kapitalmarked, fri etableringsret giver kapitalen ret til efterhånden at opkøbe virksomheder og investere, hvor den vil. Det frie arbejdsmarked i fællesmarkedet betyder, at kapitalen kan købe arbejdskraft, hvor den er billig, og flytte den derhen, hvor profitten er størst.

Alene det, jeg her har nævnt, er baggrunden for fællesmarkedet; ikke smukke, romantiske drømme om ét Europa, fredslørik eller internationalisme. Alt det er kun noget, som man vil bilde os ind for at lokke os

ind i EEC. Fællesmarkedet er skabt for at give frit slag for storkapitalen, men samtidig bliver fællesmarkedet selv en motor for videre udvikling henimod større virksomheder og koncerner. I takt med at nationale skranker falder og markedsforholdene dermed bliver mere ensartede, skærpes konkurrencen, og det nødvendiggør stadig større og mere konkurrencedygtige koncerner, som igen får mere styrke til at nedbryde de restriktioner, der stadig findes, og på den måde fremmes koncentrationen yderligere osv. Allerede i dag er ca. 400 koncerner ved at overtage det meste af verdensproduktionen. Den slags perspektiver nævnes overhovedet ikke af markedsministeren, nævnes overhovedet ikke i debatten i det hele taget. Den egentlige baggrund for fællesmarkedet går man lige så let hen over her, som man gør det i den offentlige debat.

Men den udvikling, som jeg har skildret her, kan ikke ændres, i hvert fald først når Vesteuropa gør op med kapitalismen. Indtil da vil magten samles på stadig færre hænder. Vi har længe vidst, at A. P. Møller og F. L. Smidth har meget mere magt i Danmark end statsministeren og hr. J. O. Krag, og at de to sidste ikke på afgørende punkter kan regere imod de to første. Men har vi mon også forstået, at Møller og Smidth, vore hjemlige giganter, er små ved siden af Krupp, GM, IBM og Esso? Det bliver dem, de internationale giganter, der kommer til at bestemme mere og mere også i Danmark. Jeg vil ikke påstå, at der i de store linjer er forskel på A. P. Møller og Krupp; der er netop interessefællesskab. Nogle af EEC-modstanderne ser den store verdens giganter som grimme og griske kapitalister, medens de hjemlige monopoler trods alt ligesom er lidt mere menneskelige, og det er selvfølgelig noget slemt sludder. Og de fremstiller det, som om Danmark ved at blive uden for fællesmarkedet kan undgå magtkoncentrationen hos den anonyme storkapital og umyndiggørelsen af de mange. Også det er sludder. Umyndiggørelsen er vidt fremskreden, og magten i Danmark er allerede nu samlet hos nogle få. 80 selskaber sidder på en tredjedel af den samlede aktiekapital i Danmark, og inden for den gruppe er der igen en lille håndfuld koncentrationer, der sidder på den egentlige økonomiske magt hos os. Det drejer sig om ØK, F. L.